

DOĞU KARADENİZ BÖLGESİNDE MAVİYEMİŞ (*VACCINIUM SPP.*) YETİŞTİRİCİLİĞİNİN SOSYOEKONOMİK AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu Araştırma Neden Yapıldı

Orman köylüsünün kalkındırılmasına yönelik faaliyetler; kendine özgü coğrafik yapısı, tarımsal üretime uygun yeterli alanların olmayışı, tarımsal ürün çeşitliliğinin az olması ve çalışabilir iş gücünün sanayi kentlerine göç etmesi gibi nedenlerle özellikle Doğu Karadeniz Bölgesinde öncelikli olarak önem arz etmektedir.

Maviyemiş-Likapa Eylem Planında ülkemizde bulunan ve kültüre alınabilecek maviyemiş türlerine ait fidan üretimlerinin yapılması, bölgede geçimini tarımdan sağlayan köylülerin farkındalığının artırılarak üretim ve işleme için gerekli alt yapı desteğinin sağlanması ve özellikle Doğu Karadeniz Bölgesinde sıkıntısı çekilen tarımsal ürün çeşitliliğine katkı sağlanması hedeflenmiştir.

Bu çalışma Maviyemiş yetiştiricilerinin sosyoekonomik durumunun (profilinin) belirlenmesi, maliyet ve fiyat oluşum sürecinin incelenmesi, bahçe tesisi, üretim, pazarlama vb. konularda karşılaşılan sorunların tespit edilmesi, işletmelerin yıllık üretim faaliyetlerinin sosyoekonomik açıdan değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Nasıl Bir Yol İzlendi

Çalışmada Artvin, Giresun, Rize ve Trabzon İllerinde maviyemiş üretimi yapan 64 adet maviyemiş işletmesi ile görüşme yapılmıştır.

Ne Bulundu

1. Doğu Karadeniz Bölgesi'nde 1 kilogram maviyemişin ortalama üretim maliyeti 10,9 TL/kg dır.

2. İncelenen illerde dekar başına maviyemiş verimi 666,34 kilogramdır.

3. İncelenen işletmelerde 2018 yılı gayrisafi üretim değeri (GSÜD); 37.476 TL, brüt kârı; 34.094 TL, net kârı; 32.782 TL dir.

4. Bölge genelinde 1 kilogram maviyemişin net kârı 17,8 TL'dir.

Ne Öneriliyor

1. Çalışma kapsamında elde edilen bilgiler doğrultusunda; maviyemiş yetiştiriciliği ekonomik anlamda kârlı bir işletmeciliktir. Maviyemiş üreticiliği hane halkı düzeyinde ek gelir yaratması yanında bölge ve ülke ekonomisine katkısı oldukça önemlidir.

2. Maviyemiş yetiştiriciliğinde her işletme farklı ve kendine özgü arazi şartlarına ve işgücüne ihtiyaç duymaktadır. İşletme kârlılığının ve meyve veriminin artırılması için entansif çalışma gerekmektedir. Dönemsel (yıllık) maliyetlerin azaltılması noktasında; fidan temini, gübre ve işgücü masrafları gibi konularda işletmecilere devlet desteği sağlanmalıdır.

3. Hammadde ve ürün tedarikinin tüm yıla yaygınlaştırılması için soğuk zincirin ve soğuk hava depolarının kurulması son derece önemlidir.

4. Piyasası her geçen gün artan maviyemiş pazarında; deneyimli ve eğitilmiş işletmecileri, ilgili kamu kurum/kuruluşları, ziraat odaları, sivil toplum kuruluşları ve firmalar gibi paydaşların katılımı ve katkıları ile birlikte sektörel bazda gelişim sağlanmalıdır.

5. Gelişmekte olan maviyemiş piyasasının tanıtımı ve ar-ge faaliyetleri artırılmalıdır. Bu kapsamda taze meyve üretimi yanında katma değeri yüksek yeni ürün gamları geliştirilmelidir.